

Magisterská práce

Havlinová Ludmila, Bc.:

Svätost pomazání nemocných v dějinách a dnes v ekumenickém pohledu

Oponentský posudek: ThLic. Jan Kotas

Předložená práce pojednává o svátosti pomazání nemocných především s ohledem na historické proměny jejího chápání a slavení a bere v úvahu rozdíly mezi hlavními křesťanskými tradicemi.

Je rozdělena do deseti kapitol (2. – 11.), opatřena shrnutím (12.), stručným úvodem (1.) a závěrem (13.), obsahem, seznamem zkratk a seznamem literatury.

Za hlavní celky lze považovat a) část věnovanou biblickému kontextu a tradičním symbolům a gestům spojeným s pomazáním nemocných, dále b) část pojednávající o pomazání nemocných z pohledu dogmatického, historického, liturgického, kanonického a ekumenického (4. – 9.), c) část zabývající se logikou reformy II. vatikánského koncilu (10.) a d) část zasazující svátost pomazání nemocných do širšího rámce pastorační péče o nemocné (11.).

Seznam literatury zahrnuje publikace české, slovenské, polské a německé jazykové oblasti. Pro magisterskou práci ho oponent považuje za dostatečně reprezentativní a hodnotí přínos zahraničních titulů k celkové úrovni předkládané práce. Seznam však postrádá kvalitnější rozřídění, některé prameny (některé liturgické knihy a katechismy) jsou chybně zařazeny mezi sekundární literaturu, obecné příručky a slovníky jsou uváděny mezi monografiemi a články. Bibliografické údaje jsou zpracovány kvalitně, podle norem fakulty.

Poznámkový aparát je zpracován standardně. V textu jsou však některé pasáže, které nejsou zakotveny v relevantních pramenech, ač by si to zasloužily. Čtenář na těchto místech postrádá odkazy (např. 3.1 Voda, pokropení vodou, str. 15; 5.1 Období: 1. – 7. století, odstavec o Euchologionu Serapiona z Thmuis, str. 25; 5.2 Období: 8. – 13. století, str. 26-27; 10.2 Přísluhovatel svátosti pomazání nemocných, citace z vyjádření Kongregace pro nauku víry, str. 67).

Ohledně metody práce nepřináší text, bohužel, žádné informace, úvod je spíše všeobecnou úvahou nad tématem lidského umírání a nad některými fenomény liturgické a pastorační péče spojené se závěrem lidského života. Jedinou zmínku o metodě najdeme až v závěrečném shrnutí, kde se ovšem vztahuje pouze na část věnovanou ekumenickému kontextu.

Základní záměr práce lze konkrétněji odušit pouze z formulace v úvodu „zmapovat tuto situaci“. Studentka se, bohužel, hned od následující stránky věnuje přímo zvolené materii, a ponechává tak čtenáře bez poučení o způsobu práce a o jejím strukturování.

Závěr práce přináší shrnutí, které, nakolik vyplývá z prozkoumané látky, má svoji hodnotu. Některé části závěrečného shrnutí však předkládají odpovědi, které vlastně nebyly v textu práce kompetentně řešeny (např. otázka, proč věřící nadále setrvávají v nesprávných představách, str. 77; pokus o zodpovězení naléhavé otázky, proč se pomazání nemocných vysluhuje tak málo, str. 79).

Vzhledem k tomu, že úvod nestanovuje jasně cíl práce, její limity ani metodu, nemůže závěr odpovídat na jasné otázky.

Struktura práce, předložená v obsahu, postihuje dosti všestranně pojednávané téma, postrádá ovšem organické směřování k jasnému cíli a vyváženost jednotlivých celků.

Studentka shromáždila velké množství cenných poznatků ohledně historie interpretace a historie slavení svátosti pomazání nemocných a viatika a předkládá dobrý přehled o související pastorační, liturgické a kanonické praxi v různých křesťanských tradicích. Oponent tuto práci pozitivně hodnotí.

Hodnotu textu z věcného hlediska poněkud snižují občasné interpretační či faktické chyby (např. v kap. 5.4 na začátku jsou uvedena fakta interpretována nesrozumitelně a chybně, str. 28; v kap. 8.1 má studentka evidentně chaos v pojmech, a to navzdory uvedené citaci dekretu *Orientalium Ecclesiarum* – N.B. katolíci východních církví jsou katolíky v plném slova smyslu, stejně jako katolíci římsí! Nebo na str. 54 význačný obrat „odmítání univerzálního episkopátu“ v případě Starokatolické církve).

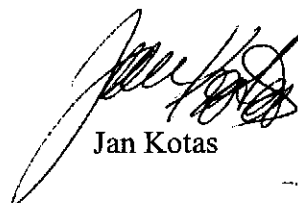
Další slabinou je fakt, že navzdory teoretickému uznání svátosti pomazání nemocných primárně jako pomazání „k životu“ a nikoliv pomazání „ke smrti“, studentka na několika místech pojednává bez rozlišování a společně o pomazání nemocných a viatiku, a to především v perspektivě umírání (viz např. hned 1. úvod, str. 6; 6.2.1 Komentář k viatiku – „Obřady udílené nemocným, zvláště udílení viatika ...“, str. 35).

Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout promyšlení podnětů, které překonávají nekompatibilitu koncepcí „pomazání k životu“ a „pomazání ke smrti“, jako např. textů G. Greshakeho o nemoci jako „otřesu celolidského stavu“.

Jazykově je práce na dobré úrovni. Korektorské čtení ovšem neodstranilo všechny překlepy a chyby stylistické a grafické (např. str. 27 první odstavec; str. 29 poslední odstavec; str. 48 pozn. 106; str. 78 odst. „Přes veškeré snahy ...“).

Vedle zmíněných nedostatků má práce nesporné kvality a oponent práci doporučuje k obhajobě.

V Praze, dne 2. června 2009

Jan Kotas